

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 386/2025-63

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Vlkolinským, advokátom, Námestie SNP 87/8, Zvolen, proti prípisu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-8 zo 4. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

- Prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-8 zo 4. októbra 2024 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky .
- Prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-8 zo 4. októbra 2024 v časti, v ktorej Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nedostatočne prešetrila opakovaný podnet sťažovateľa týkajúci sa dôkladnej osobnej prehliadky pred návštevou bez priameho kontaktu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, zákaz ponižujúceho zaobchádzania podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súkromný a rodinný život podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a zákaz ponižujúceho zaobchádzania podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj právo sťažovateľa na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **7 000 eur**, ktoré **j e** mu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky **p o v i n n á** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Generálna prokuratúra Slovenskej republiky **j e p o v i n n á** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkové okolnosti veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. decembra 2024 domáhal vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2 , čl. 19 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 3 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) prípisom generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-8 zo 4. októbra 2024 v časti namietaného výkonu dôkladných osobných prehliadok v súvislosti s návštevami a so zaradením do práce pri preskúmaní zákonnosti stanoviska generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-2 z 3. novembra 2023 a tiež postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce (ďalej len „ÚVTOS“) a Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „GR ZVJS“), ktorý predchádzal vydaniu predmetného prípisu generálnej prokuratúry. Okrem toho sa sťažovateľ domáhal aj vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru prípisom generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-8 zo 4. októbra 2024, ale tentoraz vo vzťahu k výkonu prvej návštevy blízkych osôb vo výkone trestu odňatia slobody bez priameho kontaktu po uložení disciplinárneho trestu, nemožnosti telefonovania počas výkonu disciplinárneho trestu a umiestnenia do uzavretého oddielu a k čakaniu pred nástupom do práce taktiež v rámci preskúmania zákonnosti stanoviska generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-2 z 3. novembra 2023, a tiež postupom ÚVTOS a GR ZVJS, ktorý predchádzal vydaniu predmetného prípisu generálnej prokuratúry. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil prípis generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-8 zo 4. októbra 2024 a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľ si tiež uplatňuje finančné zadostučinenie vo výške 150 000 eur. Sťažovateľ v rámci svojej ústavnej sťažnosti z 11. decembra 2024 žiadal ústavný súd aj o ustanovenie advokáta v konaní o svojej ústavnej sťažnosti, avšak podaním doručeným ústavnému súdu 13. januára 2025 predložil advokát JUDr. Michal Vlkolinský splnomocnenie sťažovateľa na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3278/2024.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh, ako aj z evidenčných pomôcok samotného ústavného súdu vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovateľ adresoval 31. mája 2021 ÚVTOS sťažnosť proti postupu príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“), ktorou namietal výkon dôkladných osobných prehliadok pred a po vykonaní návštevy blízkych osôb a tiež výkon dôkladných osobných prehliadok pred nástupom na pracovisko a po návrate z pracoviska Euroobuv v rámci areálu ÚVTOS, a ÚVTOS sa s touto sťažnosťou vysporiadal záznamom o prešetrení č. ÚVTOS-st'-OaO-16-3/2021 z 8. júla 2021, ktorým vyhodnotil sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú. Proti tomuto záznamu podal sťažovateľ 19. júla 2021 žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti, na ktorú odpovedalo GR ZVJS podaním č. GR ZVJS-655-1/12-2021 z 10. augusta 2021, v ktorom uviedlo, že ÚVTOS vybavil sťažovateľovu sťažnosť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a internými predpismi.

2.2. Sťažovateľ následne využil podnet a opakovaný podnet podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Vo svojej ústavnej sťažnosti bližšie neuviedol, o aké podnety malo ísť, ale ústavný súd vyvodil (z uznesenia č. k. II. ÚS 238/2023-13 z 10. mája 2023), že išlo o podnet sťažovateľa z 24. septembra 2021, ktorý bol generálnou prokuratúrou vybavený prípisom č. k. IV/2 Gn 85/21/1000-14 z 15. novembra 2021 a v ktorom generálna prokuratúra dospela k záveru, že v postupe dozorového prokurátora vybavujúceho podanie sťažovateľa z 30. júla 2021 vo forme tematickej previerky v ústave nezistila žiadne porušenie zákona alebo iného právneho predpisu, na ktoré by bolo potrebné reagovať prijatím prokurátorského opatrenia, a preto tento podnet odložila ako nedôvodný. Opakovaným podnetom z 15. augusta 2022 adresovaným generálnej prokuratúre sťažovateľ opätovne namietal zákonnosť postupu Krajskej prokuratúry v Nitre a záverov jej záznamu z tematickej previerky. Toto podanie sťažovateľa bolo generálnou prokuratúrou vybavené prípisom č. k. IV/2 Gn 85/22/1000-22 z 18. novembra 2022, ktorým bol tento opakovaný podnet sťažovateľa ako nedôvodný odložený.

2.3. Ústavnou sťažnosťou z 19. decembra 2022 sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd, ktorý ale jeho ústavnú sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. II. ÚS 238/2023 z 10. mája 2023 z dôvodu, že v nej iba vo všeobecnosti namietal, že osobné prehliadky odsúdených sú vykonávané v rozpore s rozkazom ministra [§ 39 – § 41 rozkazu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 2/2014 o zabezpečovaní ochrany Zborom väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „rozkaz ministra“), pozn.], a teda nenamietal konkrétne spôsoby vybavenia svojej sťažnosti z 31. mája 2021, a preto ani v napadnutom prípise generálnej prokuratúry z 18. novembra 2022 nebolo nevyhnutné na túto sťažovateľovu argumentačnú líniu reagovať.

2.4. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti sťažovateľ 6. júla 2023 adresoval krajskej prokuratúre žiadosť o preskúmanie zákonnosti postupu ÚVTOS, v ktorej predostrel päť nasledujúcich výčítok: a) výkon dôkladných osobných prehliadok v súvislosti s návštevami a so zaradením do práce, b) výkon prvej návštevy blízkych osôb vo výkone trestu odňatia slobody bez blízkeho kontaktu, c) výkon návštevy blízkych osôb bez blízkeho kontaktu po uložení disciplinárneho trestu, d) nemožnosť telefonovať počas výkonu disciplinárneho trestu umiestnenia do uzavretého oddielu, e) čakanie pred nástupom do práce. Prokurátor krajskej prokuratúry 11. septembra 2023 odstúpil toto podanie sťažovateľa generálnej prokuratúre z dôvodu vecnej príslušnosti. Prokurátor generálnej prokuratúry následne vybavil tento podnet prípisom č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-2 z 3. novembra 2023, pričom uviedol, že je vylúčená príslušnosť orgánov prokuratúry, pretože vo veci bol v prvom stupni príslušný konať ÚVTOS a v druhom stupni GR ZVJS.

2.5. Prípis generálnej prokuratúry z 3. novembra 2023, ktorým bola odmietnutá príslušnosť orgánov prokuratúry, sťažovateľ napadol ústavnou sťažnosťou 18. novembra 2023 (bola vedená pod sp. zn. Rvp 2897/2023 a odmietnutá uznesením č. k. III. ÚS 83/2024-36 z 8. februára 2024). Následne 2. augusta 2024 adresoval sťažovateľ generálnej prokuratúre ďalšie podanie, v ktorom namietal spôsob, akým sa krajská prokuratúra a generálna prokuratúra vysporiadali s jeho podaním zo 6. júla 2023.

2.6. O tomto podaní sťažovateľa rozhodla generálna prokuratúra napadnutým prípisom č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-8 zo 4. októbra 2024. Z tohto napadnutého prípisu vyplýva, že sťažovateľ namietal jednak spôsob vybavenia svojho podania zo 6. júla 2023, v rámci ktorého bol prípisom generálnej prokuratúry z 3. novembra 2023 vyrozumený o tom, že na konanie vo veci sú príslušné

len orgány ZVJS, a jednak postup krajskej prokuratúry pri vybavovaní podnetu sťažovateľa z 12. apríla 2024 v konaní pod sp. zn. 3Kn26/24/4400 (tento podnet ani toto konanie ale sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti vôbec nespomínal, pozn.). V napadnutom prípise generálna prokuratúra konštatovala, že konanie pod sp. zn. 3Kn26/24/4400 je predmetom iného konania na generálnej prokuratúre – pod sp. zn. IV/2 Gn 188/24/1000. Predmetom napadnutého prípisu generálnej prokuratúry teda bolo iba posúdenie prípisu generálnej prokuratúry z 3. novembra 2023 o tom, že na konanie vo veci sú príslušné len orgány ZVJS. Podanie sťažovateľa z 2. augusta 2024 bolo v tomto kontexte posúdené ako opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre. Generálna prokuratúra v napadnutom prípise vyslovila, že jej predošlý záver bol nesprávny a sťažovateľ teda je oprávnený domáhať sa revízie záverov ÚVTOS a GR ZVJS formou podnetu (a opakovaného podnetu) podľa zákona o prokuratúre.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti poukázal na to, že hoci bol jeho opakovaný podnet napadnutým prípisom generálnej prokuratúry vyhodnotený ako dôvodný, stalo sa tak iba v rámci konštatovania, že na posúdenie jeho žiadosti o preskúmanie zákonnosti a postupu ÚVTOS sú príslušné iba orgány ZVJS, a nie orgány prokuratúry, no už nie v rámci jeho samotnej argumentácie vo vzťahu k dôkladným osobným prehliadkam v ÚVTOS.

4. Vo vzťahu k namietaným dôkladným osobným prehliadkam pred a po vykonaní návštev bez priameho kontaktu (keď je priamemu kontaktu zabránené stavebnými prvkami, kamerovým systémom a dohľadom príslušníka ZVJS nad návštevami) sťažovateľ tvrdil, že pri vykonávaní týchto návštev mali byť vykonávané iba preventívne osobné prehliadky (prehmataním tela, odevných zvrškov a prehliadka osobných vecí, t. j. bez potreby vyzliecť sa), a nie dôkladné osobné prehliadky (vyzlečenie do trenírok, následná prehliadka vyzlečených šiat, následne vyzlečenie aj trenírok a podrep, pričom príslušník ZVJS kontroluje aj chodidlá, dlane, podpazušie a ústnu dutinu). Nesúhlasil pritom s odôvodnením ÚVTOS, ktorý odkázal na § 13b ods. 2 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ZVJS“) a § 41 ods. 1 písm. f) rozkazu ministra, podľa ktorého môže príslušník ZVJS vykonať dôkladnú osobnú prehliadku kedykoľvek, ak má dôvodnú obavu z prechovávaní nedovolených vecí odsúdeným. Sťažovateľ tu ale podotkol, že v odôvodnení ÚVTOS chýbalo, čím konkrétne mala byť spôsobená dôvodná obava príslušníka ZVJS z prechovávaní nedovolených vecí pred a po každej návšteve sťažovateľa bez priameho kontaktu. Sťažovateľ doplnil, že počas 4 a pol roka, ktorý strávil v ÚVTOS absolvoval 20 návštev bez priameho kontaktu, pričom dôkladnú osobnú prehliadku musel absolvovať pred a po každej z nich. U sťažovateľa sa pritom ani raz nepotvrdila obava z prechovávaní nedovolených vecí (o čom svedčí absencia disciplinárneho trestu, úradného záznamu alebo zápisu vo vzťahu k prechovávaní nedovolených vecí). Sťažovateľ túto prax považoval za systémový problém, keď príslušníci ZVJS vykonávajú štandardne dôkladné osobné prehliadky aj napriek tomu, že skutočná obava alebo podozrenie z prechovávaní nedovolených látok absentuje.

5. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal aj vykonávanie dôkladných osobných prehliadok pred odchodom na pracovisko a po príchode z pracoviska. Uviedol, že každý pracovný deň je časť odsúdených podrobená dôkladnej osobnej prehliadke pred odchodom na pracovisko,

ako aj po príchode z neho. Ostatní odsúdení sú podrobení iba preventívnej osobnej prehliadke. V zázname o prešetrení sťažnosti z 8. júla 2021 ÚVTOS uviedol, že tu postupuje podľa § 13b ods. 2 zákona o ZVJS a podľa čl. 5 smernice na výkon služby na pracovisku s dozorom VH Euroobuv s. r. o., Komárno II, č. ÚVTOS-19-29/21-2016 z 25. apríla 2016, podľa ktorej sa pred odchodom na pracovisko vykoná dôkladná osobná prehliadka u 20 % zaradených odsúdených a po príchode z pracoviska u 50 % zaradených odsúdených. Sťažovateľ ale tvrdí, že pracovisko spoločnosti Euroobuv s. r. o. sa nachádza vo vnútri oploteného areálu ÚVTOS a z toho dôvodu nie je pri presune potrebná eskorta, preto by mali byť zaradení väzni podrobení iba preventívnej osobnej prehliadke podľa § 40 ods. 1 písm. b) rozkazu ministra. Podľa sťažovateľa teda nebolo potrebné stanovovať počty odsúdených na vykonanie dôkladnej osobnej prehliadky podľa § 41 ods. 1 písm. h) rozkazu ministra a smernice, pretože tie by boli relevantné iba v prípade potreby eskorty.

6. Čo sa týka už uvedenej smernice, sťažovateľ uviedol, že žiadosťou z 9. marca 2022 požiadal ÚVTOS o jej sprístupnenie, ale tento rozhodnutím č. ÚVTOS-00750/13-2E-2022-4 z 18. marca 2022 jeho žiadosti nevyhovel. V tomto smere pritom sťažovateľ podotkol, že dôkladné osobné prehliadky zasahujú do základných práv a slobôd odsúdených a ich podklad preto vyžaduje aj materiálnu a formálnu kvalitu okrem iného aj vo forme dostupnosti relevantného právneho predpisu.

7. So závermi ÚVTOS v zázname o prešetrení č. ÚVTOS-sť-OaO-16-3/2021 z 8. júla 2021 sťažovateľ nesúhlasil a v konečnom dôsledku nesúhlasil ani so závermi generálnej prokuratúry uvedenými v napadnutom prípise, pretože neposkytla odpovede na jeho argumentáciu týkajúcu sa dôkladných osobných prehliadok pred a po osobnej návšteve bez priameho kontaktu, ako aj pred a po návrate z pracoviska. Podľa sťažovateľa totiž príslušníci ÚVTOS nemali legálne oprávnenie vykonávať dôkladné osobné prehliadky v rozsahu, v akom ich vykonávali, a keď ho aj mali, tak iba z čisto formálneho hľadiska, ale bez naplnenia materiálneho princípu. Sťažovateľ preto žiadal, aby ústavný súd vyslovil, že dôsledné osobné prehliadky vykonávané ÚVTOS už uvedeným spôsobom nie sú v súlade s právom na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia ani v súlade s ochranou pred zasahovaním do súkromného života, so zákazom podrobiť osobu ponižujúcemu zaobchádzaniu a ani s právom na zachovanie ľudskej dôstojnosti.

8. Hoci sa generálna prokuratúra v napadnutom prípise vyjadrila k výkonu dôkladných osobných prehliadok v súvislosti s návštevami a so zaradením do práce (hoci podľa sťažovateľa iba nedostatočne, pozn.), k ďalším námietkam, ako ich sťažovateľ vyjadril vo svojom podaní zo 6. júla 2023 adresovanom krajskej prokuratúre [a boli zhrnuté pod písm. b) až e) v bode 2.4. odôvodnenia tohto nálezu], sa nevyjadrila vôbec. Svoj podnet v týchto štyroch zvyšných bodoch teda považoval za nevybavený. Tým, že generálna prokuratúra v konečnom dôsledku nereagovala na štyri z piatich námietok, ktoré vzniesol vo svojom podaní zo 6. júla 2023, mala porušiť jeho základné právo na inú právnu ochranu, ako aj právo na spravodlivý proces.

9. Sťažovateľ si uplatnil aj primerané finančné zadostučinenie vo výške 150 000 eur, ktoré odôvodnil dlhodobým zasahovaním do ním označených práv, ako aj princípom, podľa ktorého musia subjekty štátnej moci niesť zodpovednosť za svoje konanie.

III.

Procesný postup ústavného súdu, vyjadrenie generálnej prokuratúry a replika sťažovateľa

10. Ústavný súd predmetnú ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 386/2025-17 z 23. júna 2025 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie vo vzťahu k napadnutému prípisu generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 80/23/1000-8 zo 4. októbra 2024. Vo zvyšnej časti, t. j. vo vzťahu k napadnutému postupu ÚVTOS a GR ZVJS ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci.

11. Výzvou z 26. júna 2025 ústavný súd vyzval generálnu prokuratúru, aby sa vyjadrila k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Vyjadrenie generálnej prokuratúry bolo doručené ústavnému súdu 28. júla 2025 a generálny prokurátor v ňom zhrnul skutkový stav a chronológiu prípadu. Podotkol, že od júla 2024 bol sťažovateľ presunutý z ÚVTOS Želiezovce do ÚVTOS Banská Bystrica. Ku skutkovému stavu, ktorý vyvodil ústavný súd z ústavnej sťažnosti a jej príloh, doplnil, že na základe sťažovateľovho podania z 31. júla 2021 (sťažnosť na podmienky výkonu trestu) adresovaného generálnej prokuratúre bola v spolupráci s Kanceláriou verejného ochrancu práv a krajskou prokuratúrou vykonaná tematická previerka v ÚVTOS Želiezovce, ktorej súčasťou bolo aj vykonávanie osobných prehliadok u odsúdených, pričom neboli zistené pochybenia, ktoré by vyžadovali prijatie prokurátorského opatrenia. Obdobne po žiadosti sťažovateľa z 18. apríla 2023, ktorou žiadal generálnu prokuratúru o zaslanie všetkých svojich podaní z minulosti, generálna prokuratúra okrem samotného zaslania požadovaných listín vykonala aj individuálny pohovor so sťažovateľom, aj ďalšiu previerku zákonnosti v ÚVTOS, ktorej obsahom bola aj kontrola oddielu sprísneného režimu a kontrola oddielu disciplinárnych trestov. Rovnako ani pri tejto previerke neboli zistené pochybenia, ktoré by vyžadovali prijatie prokurátorského opatrenia. Generálny prokurátor následne zhrnul, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) týkajúcej sa osobných prehliadok vo výkone trestu odňatia slobody možno vyvodiť dve hlavné zásady, a to legitímny cieľ osobnej prehliadky a spôsob vykonania takejto prehliadky musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť. Vo vzťahu k sťažnostnej argumentácii sťažovateľa potom uviedol, že tento podal svoj podnet (zo 6. júla 2023) podľa zákona o prokuratúre až takmer dva roky od vybavenia jeho sťažnosti zo strany ÚVTOS (8. júla 2021). Uznaním pritom síce, že zákon o prokuratúre neurčuje žiadnu lehotu na podanie podnetu, resp. opakovaného podnetu, no poukázal na to, že oneskorenie podania podnetu môže mať vplyv na rýchlosť vysporiadania sa s podnetom, resp. na dostupnosť a relevanciu svedkov a dôkazov. Práve z tohto dôvodu, ako aj z dôvodu nedostatku konkrétnych údajov o konkrétnych zásahoch do práv sťažovateľa sa generálna prokuratúra v napadnutom prípise zaoberala iba otázkou legálnosti a legitimacy zásahu. Poukázal pritom na judikatúru ústavného súdu (napr. II. ÚS 312/2020), ktorá predtým takéto postupy prokuratúry aprobovala, aj keď s ohľadom na rozsudok ESLP vo veci Adamčo proti Slovenskej republike z 12. decembra 2024 došlo aj k zmene tejto judikatúry, no vydanie napadnutého prípisu generálnej prokuratúry tejto zmene predchádzalo. K označeným právam týkajúcim sa ponížujúceho zaobchádzania a zásahu do súkromia generálny prokurátor poukázal na všeobecnosť námietok sťažovateľa, ktorý okrem dôkladnej osobnej prehliadky z 30. mája 2021 nenamietal výkon žiadnej ďalšej konkrétne určenej dôkladnej osobnej prehliadky, a tak nebolo možné posúdiť, či nimi bol sledovaný legitímny cieľ. Vo vzťahu k procesným právam na inú právnu ochranu a spravodlivý

proces generálny prokurátor konštatoval, že napadnutý prípis zo 4. októbra 2024 bol náležite odôvodnený, a teda nejavil žiadne známky arbitrárnosti. Ústavnej sťažnosti sťažovateľa teda navrhoval nevyhovieť.

12. Generálny prokurátor k svojmu vyjadreniu pripojil aj záznam o prešetrení sťažnosti sťažovateľa ÚVTOS Želiezovce z 8. júla 2021, prešetrenie následnej sťažnosti proti ÚVTOS zo strany GR ZVJS z 10. augusta 2021, sťažovateľov podnet zo 6. júla 2023 a napokon aj vyjadrenie trestného odboru generálnej prokuratúry k ústavnej sťažnosti sťažovateľa. V tomto vyjadrení prokurátor generálnej prokuratúry zdôraznil, že sťažovateľova ústavná sťažnosť vychádza iba z tvrdení samotného sťažovateľa, pričom tieto jeho tvrdenia o počte a spôsobe vykonania dôkladných osobných prehliadok neboli žiadnym spôsobom objektivizované, a preto ich nebolo možné považovať za skutkové tvrdenia, ktoré nie sú sporné. Z tvrdení sťažovateľa nebolo možné vyvodit', ktoré konkrétne osobné prehliadky a z ktorých dní sťažovateľ namietal, a prokurátor preto tvrdil, že aj s ohľadom na časovú oneskorenosť nebolo možné v dotknutom ústave verifikovať jeho tvrdenia. Okrem toho prokurátor podotkol, že v čase podania ústavnej sťažnosti už sťažovateľ vykonával trest odňatia slobody v inom ústave, a teda ani z tohto dôvodu nebol daný dôvod na prijatie prokurátorského opatrenia. Vo všeobecnej rovine prokurátor uviedol, že aj pri osobných prehliadkach po výkone návštevy s blízkymi osobami je tiež sledovaný legitímny cieľ, ktorým je ochrana života a zdravia, ako aj ochrana vnútorného poriadku v ústave (čo sa týka vnášania nepovolených látok). Napokon prokurátor uzavrel, že sťažovateľova námietka, ktorou vyčítal napadnutému prípisu, že sa v ňom generálna prokuratúra nevyjadrila k ďalším námietkam, ako ich sťažovateľ vyjadril vo svojom podaní zo 6. júla 2023 adresovanom krajskej prokuratúre, t. j. nad rámec otázky legitímneho cieľa pri osobných prehliadkach, je zjavne nedôvodná. Sťažovateľ totiž podáva opakovane rôzne písomné podania, žiadosti a sťažnosti, v ktorých častokrát namieta rovnaké veci. Týmito ďalšími námietkami sa generálna prokuratúra zaoberala v rámci konaní vedených pod sp. zn. IV/2 Gn 85/22/1000 a IV/2 Gn 188/24/1000, a preto neboli predmetom prieskumu v rámci napadnutého upovedomenia (IV/2 Gn 80/23/1000).

13. Právny zástupca sťažovateľa sa k vyjadreniu generálnej prokuratúry vyjadril v podaní doručenom ústavnému súdu 26. augusta 2025. V tomto podaní poukázal na judikatúru ESLP a jej závery a konštatoval, že orgány prokuratúry sa v predmetnom prípade zaoberali iba námietkami sťažovateľa vo vzťahu k dôkladným osobným prehliadkam, čo sa týka ich legality, ale už nie čo sa týka ich legitimacy (nevyhnutnosťou opatrenia na dosiahnutie vymedzeného cieľa) a proporcionality (primeranosťou v konkrétnom prípade). Napokon zdôraznil aj s poukazom na judikatúru ústavného súdu a judikatúru ESLP, že väzni vo všeobecnosti naďalej požívajú všetky základné práva a slobody s výnimkou práva na osobnú slobodu, a aj keď výkon trestu odňatia slobody zahŕňa rôzne obmedzenia ostatných práv a slobôd, tieto musia byť v každom prípade odôvodnené.

14. K vyjadreniu generálnej prokuratúry sa v podaní doručenom 27. októbra 2025 vyjadril popri svojom právnom zástupcovi aj sťažovateľ. K oneskorenosti, ktorú mu vyčítala generálna prokuratúra, uviedol, že s ohľadom na chronológiu prípadu sa na vykonanie dôkladných osobných prehliadok sťažoval kontinuálne od roku 2021. K údajne nedostatočnej konkretizácii napádaných osobných prehliadok poukázal na to, že ním namietaný postup sa aplikoval generálne pri všetkých jeho osobných prehliadkach, preto by v tomto prípade boli konkrétne dátumy bezpredmetné, rovnako ako boli bezpredmetné vo veci Adamčo proti Slovenskej republike (už citovaný rozsudok ESLP, pozn.) alebo sťažovateľov vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 110/2024.

K výhrade prokuratúry, že jeho ústavná sťažnosť bola založená iba na jeho tvrdeniach, sťažovateľ uviedol, že je to práve prokuratúra, ktorá má v tomto kontexte prešetrovaciu právomoc, a to, že ju nevyužila, nemôže byť kladené za vinu samotnému sťažovateľovi.

15. Vzhľadom na okolnosť, že vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa a ani samotného sťažovateľa v zásade nepresahuje argumentáciu sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti, ku ktorej sa už vyjadrila generálna prokuratúra, ústavný súd už nezasielal vyjadrenie sťažovateľa, resp. vyjadrenie jeho právneho zástupcu na ďalšie vyjadrenie generálnej prokuratúre. Ústavný súd zároveň podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

16. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým prípisom generálnej prokuratúry došlo k porušeniu sťažovateľom označeným práv zaručených ústavou a dohovorom.

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu:

17. Ústavný súd do určitej miery súhlasí s hodnotením generálnej prokuratúry o neprehľadnej situácii týkajúcej sa počtosti podaní sťažovateľa, či už ide o sťažnosti, žiadosti, podnety, alebo opakované podnety. Námietky sťažovateľa sa tak v rôznych konaniach opakovali, resp. jeho argumentácia sa prelínala aj v nesúvisiacich podaniach, čo spôsobovalo objektívne komplikácie pre generálnu prokuratúru pri ich vybavovaní. Tento záver o čiastočnej neprehľadnosti podaní sťažovateľa vyplýva aj zo samotnej chronológie prípadu, ako ju uviedol sám sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti, a možno ho vyvodíť aj z podania sťažovateľa, ktorý 18. apríla 2023 žiadal prokuratúru o zaslanie všetkých jeho podaní, ktoré predtým sám adresoval prokuratúre. V každom prípade je zrejmé, že podanie sťažovateľa z 2. augusta 2024 (resp. jeho časť), ktoré posúdila generálna prokuratúra ako opakovaný podnet, na ktorý reagovala vydaním napadnutého prípisu, sa týkalo sťažovateľovho podania (podnetu) zo 6. júla 2023. Týmto podaním sťažovateľ namietal pomerne širokú škálu porušení, ktorá presahovala jeho pôvodnú námietku týkajúcu sa dôkladných osobných prehliadok z podania adresovaného ÚVTOS ešte 31. mája 2021. A práve týmto podaním (zo 6. júla 2023) sa zaoberala generálna prokuratúra v napadnutom prípise – rozsah jej prieskumu teda nebol determinovaný podaním sťažovateľa adresovaným ÚVTOS ešte 31. mája 2021. O tom svedčí aj samotný záver generálnej prokuratúry v napadnutom prípise, keď konštatovala, že prokurátor generálnej prokuratúry predtým pochybil (v prípise z 3. novembra 2023, ktorým reagoval práve na podnet sťažovateľa zo 6. júla 2023), ak odmietol príslušnosť orgánov prokuratúry vo vzťahu k preskúmvaniu výkonu osobných prehliadok v ÚVTOS.

18. Neobstojí preto tvrdenie generálnej prokuratúry (z vyjadrenia k ústavnej sťažnosti, nie z napadnutého prípisu), že v napadnutom prípise sa nemohla zaoberať týmito rozšírenými námietkami, pretože presahovali sťažovateľovu pôvodnú sťažnosť z 31. mája 2021 adresovanú ÚVTOS. Navyše v napadnutom prípise generálna prokuratúra neuviedla vôbec žiadne vysvetlenie, prečo sa nezaoberala „rozšírenými námietkami“ sťažovateľa. Toto vysvetlenie dodatočne poskytla až vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti, čo ale nie je priestor na „zhojenie“ potenciálnych

pochybení pri vydaní napadnutého prípisu. Generálna prokuratúra síce v napadnutom prípise odkázala na to, že sa nezaoberala žiadosťou sťažovateľa na preskúmanie vybavenia jeho podnetu krajskou prokuratúrou pod sp. zn. 3 Kn 26/24/4400, pretože tento je predmetom prieskumu generálnej prokuratúry vo veci pod sp. zn. IV/2 Gn 188/24/1000. Následne zase až vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti poukázala aj na súbežne vedené konanie pod sp. zn. IV/2 Gn 85/22/1000, no zo samotného napadnutého prípisu nie je zrejmé, či predmetom týchto súbežných konaní na generálnej prokuratúre sú/boli práve námietky sťažovateľa uvedené aj v jeho podnete zo 6. júla 2023. Týmto generálna prokuratúra v napadnutom prípise neurobila zadosť svojej povinnosti zaoberať sa podnetom podľa zákona o prokuratúre, relevantným spôsobom odôvodniť svoje závery a o jeho vybavení vyrozumiť sťažovateľa. Ústavný súd tu musel konštatovať, že v napadnutom prípise sa teda generálna prokuratúra vôbec nevysporiadala s časťou námietok sťažovateľa, resp. ani relevantným spôsobom nevysvetlila, prečo sa niektorými z týchto námietok nezaoberala. Čo malo v tomto prípade za následok aj porušenie sťažovateľovho práva na inú právnu ochranu (bod 1 výroku nálezu).

19. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti sa v tomto bode domáhal síce vyslovenia porušenia nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivý proces garantované čl. 6 dohovoru je pritom *expressis verbis* ustanovením, ktorého porušenie je možné namietat výlučne v prípadoch, ak sa v konaní pred ústavným súdom napáda meritórne rozhodnutie súdu. Z dôvodu, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namieta porušenie čl. 6 dohovoru výlučne vo vzťahu k napadnutému prípisu generálnej prokuratúry vydanému v súvislosti s previerkami dodržiavania zákonnosti vo výkone trestu odňatia slobody, preto v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa nemohol vyhovieť (bod 5 výroku nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu zákazu ponižujúceho zaobchádzania a neoprávneného zasahovania do súkromného života a ľudskej dôstojnosti:

20. Sťažovateľ sa vo svojej ústavnej sťažnosti domáhal vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru iba vo vzťahu k už uvedenej absencii odôvodnenia v napadnutom prípise. Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa namietaného výkonu dôkladných osobných prehliadok v súvislosti s návštevami a so zaradením do práce, vo vzťahu k nim namietal iba porušenie zákazu ponižujúceho zaobchádzania a neoprávnené zasahovanie do súkromného života a ľudskej dôstojnosti.

21. Pokiaľ teda ide o vykonanie týchto osobných prehliadok, odôvodnenie napadnutého prípisu je veľmi stručné. Generálna prokuratúra tu iba odkázala na vybavenie sťažovateľovej sťažnosti zo strany ÚVTOS a na následné potvrdzujúce rozhodnutie GR ZVJS a konštatovala, že výkon sťažovateľom namietaných osobných prehliadok mal legálny základ a sledoval legitímny cieľ, pri ktorom iba odkázala na § 13b ods. 2 zákona o ZVJS. Takéto stručné odôvodnenie vyznieva vo vzťahu k rozsiahlym a špecifickým námietkam sťažovateľa už na prvý pohľad nedostatočne, keďže však v tejto časti sťažovateľ nenamietal porušenie práva na inú právnu ochranu, ústavný súd sa zamerail iba na označené články ústavy a dohovoru (ponižujúce zaobchádzanie, zásah do súkromného života a ľudskej dôstojnosti, pozn.).

22. Vo vzťahu k osobným prehliadkam pred príchodom na pracovisko a po jeho opustení ústavný súd konštatuje, že tieto celkom zjavne sledovali legitímny cieľ, ktorým je v tomto prípade ochrana

života a zdravia odsúdených, ale aj príslušníkov ZVJS. Na pracovisku si totiž odsúdení môžu zabezpečiť alebo vyrobiť predmety, ktoré sú spôsobilé ublížiť iným spoluväzňom alebo príslušníkom ZVJS. V tomto smere nemohlo byť vôbec relevantné, či sa pracovisko nachádza v areáli ÚVTOS (čo bola prakticky hlavná výhrada, ktorú tu sformuloval sťažovateľ, pozn.). Zároveň rozsah, keď sa táto dôkladná osobná prehliadka týka pred odchodom na pracovisko 20 % zaradených odsúdených a po príchode z pracoviska 50 % zaradených odsúdených, je relevantný a legitímny s ohľadom na náhodnosť výberu a zvýšené riziko práve pri príchode z pracoviska. Ústavný súd tu súhlasí aj s vyjadrením generálnej prokuratúry, že argumentácia sťažovateľa je v tejto časti nekonkrétna a všeobecná, pričom z nej nie je možné vyvodit' ani to, do akej miery sa tieto prehliadky týkali samotného sťažovateľa, keďže výber kontrolovaných bol náhodný. Sťažovateľ síce vo svojej ústavnej sťažnosti matematicky nesprávne zhrnul, že jeho samého sa táto prehliadka týkala na 70 % (zrejme jednoduchý súčet 20 % pred a 50 % po, pozn.) pracovných dní, ktoré strávil na predmetnom pracovisku, ale toto číslo nemohlo byť považované ani za nepresný odhad. V tejto časti teda ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku nálezu). Pri ich vykonávaní a následnom posúdení ich legality a legitimity je nevyhnutné brať ohľad na relevantnú judikatúru EŠLP najmä vo vzťahu k ich presvedčivému, relevantnému a nepaušalizovanému odôvodneniu [Milka proti Poľsku č. 14322/12, bod 48, Adamčo proti Slovenskej republike (č. 2) č. 55792/20 z 12. 12. 2024, Tatič proti Slovenskej republike č. 8280/23 zo 4. 9. 2025].

23. Obdobným spôsobom bola založená aj legitimita dôkladnej osobnej prehliadky (ochrana života a zdravia odsúdených) aj „*po návšteve bez priameho kontaktu*“, keď je účelom odhaľovanie nepovolených látok, najmä omamných a psychotropných látok (ako to uviedla aj generálna prokuratúra vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti). Tu je otázkou, akým konkrétnym spôsobom bola/je zabezpečovaná návšteva bez priameho kontaktu, či ide len o dohľad príslušníka ZVJS alebo o fyzickú zábranu v kontakte a či sa táto dá potenciálne obísť (ak by bolo zabezpečenie dostatočné, platili by aj pre dôkladnú osobnú prehliadku po návšteve bez priameho kontaktu nasledujúce závery). Legitimita dôkladnej osobnej prehliadky s ohľadom na už uvedené dôvody totiž celkom zjavne absentuje pred návštevou (blízkej osoby) „*bez priameho kontaktu*“, čo paradoxne potvrdila implicitne aj generálna prokuratúra, keď vo svojom vyjadrení poukázala iba na legitimitu osobnej prehliadky po návšteve.

24. Ústavný súd teda konštatuje, že v tomto prípade zjavne absentuje legitímny dôvod na plošné vykonávanie dôkladnej osobnej prehliadky (nielen) pred každou návštevou blízkej osoby. Ústavný súd tu nesmeruje k záveru, že dôkladnú osobnú prehliadku nie je vôbec možné vykonať pred návštevou bez priameho kontaktu, ale že v takomto prípade je potrebné individuálne odôvodniť, čím konkrétne mala byť spôsobená dôvodná obava príslušníka ZVJS z prechovávaní nedovolených vecí voči konkrétnemu odsúdenému (a tento má byť o tomto dôvode informovaný). Osobné kontroly a osobné prehliadky sú v zásade veľmi invazívne a potenciálne ponížujúce opatrenia, ktoré si vyžadujú presvedčivé odôvodnenie.

25. V tomto ohľade neobstojí ani výhrada generálnej prokuratúry (vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti) týkajúca sa neurčitosti sťažovateľovej argumentácie. Sťažovateľ síce identifikoval iba jeden termín takejto osobnej prehliadky pred návštevou blízkej osoby, ale zároveň uviedol celkový počet takýchto návštev (20 v priebehu 4 a pol roka v ÚVTOS), pričom dôkladná osobná prehliadka mala byť vykonaná pred každou z nich. Podľa ústavného súdu bola takáto argumentácia dostatočná

na poukázanie na systematickú prax bez presvedčivých bezpečnostných potrieb. Neobstojí tu ani výhrada generálnej prokuratúry týkajúca sa oneskorenosti, pretože táto námietka sťažovateľa sa vinula od jeho prvej sťažnosti na postup príslušníkov ZVJS z 31. mája 2021 (aj keď vtedy sa týkala iba osobnej prehliadky pred návštevou z 30. mája 2021). V priebehu nasledujúcich rokov sa ani orgány ZVJS a ani krajská prokuratúra a generálna prokuratúra v rámci odpovedí na sťažovateľove podania špecificky nezaoberali dôvodnosťou dôkladnej osobnej prehliadky pred každou návštevou blízkej osoby bez priameho kontaktu, pričom posledným rozhodnutím v tomto rade bol práve napadnutý prípis generálnej prokuratúry. Z tohto dôvodu nie je rozhodujúce, že sťažovateľ medzitým zmenil miesto výkonu trestu (zo Želiezoviec do Banskej Bystrice), a ani to, že bol následne prepustený na slobodu (hoci táto okolnosť bude relevantná pri posúdení ústavného súdu, čo sa týka potenciálneho zrušenia napadnutého prípisu generálnej prokuratúry zo strany ústavného súdu).

26. Ústavný súd tu pripomína, že uznesením č. k. I. ÚS 386/2025-17 z 23. júna 2025 odmietol ústavnú sťažnosť vo vzťahu k ÚVTOS, ako aj ku GR ZVJS. Z tohto dôvodu sa už následne nezaoberal ani námietkami sťažovateľa, ktoré smerovali výlučne proti týmto orgánom ZVJS a nemali žiadnu súvislosť s napadnutým prípisom generálnej prokuratúry (napr. rozhodnutím č. ÚVTOS-00750/13-2E-2022-4 z 18. marca 2022, ktorým mal ÚVTOS nevyhovieť sťažovateľovej sťažnosti o sprístupnenie smernice č. 5 na výkon služby na pracovisku s dozorom VH Euroobuv s. r. o., Komárno II, č. ÚVTOS-19-29/21-2016 z 25. apríla 2016).

27. Napokon neobstojí ani výhrada prokuratúry, že sťažovateľova ústavná sťažnosť vychádzala iba z tvrdení samotného sťažovateľa, pričom tieto jeho tvrdenia o počte a spôsobe vykonania dôkladných osobných prehliadok neboli žiadnym spôsobom objektivizované. Ústavný súd tu dáva za pravdu sťažovateľovi, ktorého námietka opodstatnenosti dôkladnej osobnej prehliadky pred každou návštevou blízkej osoby bez priameho kontaktu bola riadne artikulovaná a už bolo úlohou prokuratúry vec riadne prešetriť (objektivizovať skutkový stav) a dôvodnosť tejto sťažovateľovej námietky buď vyvrátiť, alebo potvrdiť. Navyše túto výhradu prokuratúry čiastočne popiera aj záznam o prešetrení sťažnosti č. ÚVTOS-sť-OaO-16-3/2021 z 8. júla 2021, z ktorého vyplýva, že „... 30. mája 2021 pred začatím aj po ukončení návštevy bola vykonaná dôkladná osobná prehliadka, tak ako uvádza sťažovateľ vo svojom podaní a to aj napriek tomu, že sa návšteva realizovala bez priameho kontaktu a podľa § 40 ods. 1 písm. c) rozkazu ministra spravodlivosti č. 2/2014 sa pred a po vykonaní návštevy bez priameho kontaktu vykoná preventívna osobná prehliadka.“. A zároveň, že s prihliadnutím na „§ 41 ods. 1 písm. f) rozkazu ministra spravodlivosti č. 2/2014, podľa ktorého sa dôkladná osobná prehliadka vykoná, ak je obava, že obvinený alebo odsúdený má pri sebe nepovolené veci, je zřejmé, že v závislosti od aktuálneho posúdenia situácie je príslušník zboru, ktorý vykonáva osobné prehliadky, oprávnený v záujme ochrany bezpečnosti svojej a ďalších osôb a v záujme zaistenia plnenia účelu výkonu trestu rozhodnúť aj o prísnejšom opatrení, teda aj o vykonaní dôkladnej osobnej prehliadky v prípade návštevy bez priameho kontaktu.“. Teda minimálne pri návšteve sťažovateľa bez priameho kontaktu 30. mája 2021 bola vykonaná dôkladná osobná prehliadka, hoci štandardom v takýchto prípadoch je iba preventívna osobná prehliadka, a sťažovateľ (a napokon ani ústavný súd, pozn.) sa nedozvedel dôvod tohto postupu zo strany príslušníka ZVJS, pričom tento mal sťažovateľovi na mieste iba lakonicky konštatovať, že dôkladná osobná prehliadka sa vykoná, pretože také je nariadenie.

28. Generálna prokuratúra, ako aj sťažovateľ sa zhodli, že z judikatúry ESĽP, čo sa týka osobných prehliadok vo výkone trestu odňatia slobody, možno vyvodíť dve hlavné zásady, a to legitímny cieľ osobnej prehliadky a tiež, že spôsob vykonania takejto prehliadky musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť. Práve z týchto záverov pritom vychádzal aj rozsudok ESĽP Adamčo proti Slovenskej republika (č. 2) z 12. decembra 2024, na ktorý opakovane odkazoval aj sťažovateľ, a preto je v tomto kontexte bezpredmetná okolnosť, na ktorú poukázala generálna prokuratúra, a to že napadnutý prípis generálnej prokuratúry bol vydaný ešte pred týmto rozsudkom ESĽP. Tento rozsudok a tiež aj ďalšie (pozri bod 22 odôvodnenia tohto nálezu *in fine*) sú teda v plnom rozsahu relevantné aj pre konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

29. Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy je nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia zaručená. Aj tento článok ústavy ráta s možnosťou, že toto právo môže byť obmedzené, ale len v prípadoch ustanovených zákonom. Článok 16 ods. 2 ústavy chráni každého pred tromi druhmi konaní, ktoré sú nezlučiteľné so zaobchádzaním s ľudskou bytosťou, medzi ktoré patrí aj ponižujúce zaobchádzanie. Ľudské právo na súkromie je v ústave rozdelené medzi čl. 16 ods. 1, čl. 19 a čiastočne aj čl. 21 a čl. 22, a preto ho treba uplatňovať a vysvetľovať spoločne, no najmä v spojení s čl. 8 ods. 2 dohovoru, ktorý určuje materiálne podmienky ochrany hodnôt súkromnej povahy. V zmysle čl. 8 ods. 2 dohovoru môžu štátne orgány zasahovať do práva na rešpektovanie ich súkromného a rodinného života len z dôvodov tam uvedených – t. j. len v prípade, ak to je v súlade so zákonom a zároveň je to nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných. Aj čl. 19 ods. 2 ústavy poskytuje ochranu nie pred akýmkoľvek zasahovaním do súkromného a rodinného života, ale len pred zásahom neoprávneným.

30. Európsky súd pre ľudské práva opakovane zdôrazňuje, že väzni vo všeobecnosti naďalej požívajú všetky základné práva a slobody zaručené dohovorom s výnimkou práva na osobnú slobodu, pri ktorom zákonne uložený trest odňatia slobody výslovne spadá do pôsobnosti čl. 5 dohovoru [pozri rozsudok ESĽP vo veci Hirst proti Spojenému kráľovstvu (č. 2) zo 6. 10. 2005, č. 74025/01, ods. 69]. Aj keď výkon trestu odňatia slobody ako každé iné opatrenie zbavujúce osobu slobody zahŕňa rôzne obmedzenia jej práv a slobôd, táto osoba nestráca svoje práva podľa dohovoru len z dôvodu jej postavenia ako väznenej osoby vrátane práv zaručených čl. 8 dohovoru; preto musia byť obmedzenia týchto práv v každom prípade odôvodnené (pozri Khoroshenko proti Rusku, rozsudok ESĽP z 30. 6. 2015, č. 41418/04, ods. 106 a 116 – 117).

31. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené závery konštatoval, že sťažovateľ bol opakovane podrobovaný dôkladnej osobnej prehliadke pred návštevou bez priameho kontaktu bez toho, aby mu bol relevantným spôsobom ozrejmenej dôvod takého postupu, a na túto systematickú prax ÚVTOS nedokázali v priebehu rokov adekvátnym spôsobom zareagovať ani orgány prokuratúry v rámci dozoru nad dodržiavaním práv osôb vo výkone trestu odňatia slobody. Z tohto dôvodu bolo napadnutým prípisom generálnej prokuratúry porušené jednak základné právo sťažovateľa na ochranu súkromného života a jeho dôstojnosti a pre nereflektovanie orgánov prokuratúry na už uvedené okolnosti aj porušený zákaz ponižujúceho zaobchádzania so sťažovateľom (bod 2 výroku nálezu).

32. Sťažovateľ namietal porušenie základného práva na ochranu súkromného života a jeho dôstojnosti a zákazu ponižujúceho zaobchádzania aj v spojení s porušením čl. 13 ods. 1 ústavy. Ústavný súd tu ale konštatuje, že dôkladnú osobnú prehliadku vo výkone trestu odňatia slobody nemožno považovať za povinnosť v zmysle obsahu čl. 13 ods. 1 ústavy. Ústavnej sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 ods. 1 ústavy teda rovnako nevyhovelo (bod 5 výroku nálezu).

V.

Návrh na zrušenie napadnutého prípisu a priznanie finančného zadosťučinenia

33. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím boli porušené práva alebo slobody a takéto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

34. V súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého prípisu a na vrátenie veci generálnej prokuratúre na ďalšie konanie ústavný súd poukazuje na skutkový stav, podľa ktorého bol sťažovateľ z výkonu trestu už prepustený na slobodu. Uvedené vyplýva z podania samotného sťažovateľa doručeného ústavnému súdu 20. augusta 2025. Z tohto dôvodu by už zrušenie napadnutého prípisu a vrátenie veci generálnej prokuratúre na ďalšie konanie nemalo pre sťažovateľa žiadny bezprostredný význam. Reštitúciu pre sťažovateľa v tomto prípade možno dosiahnuť už iba priznaním finančného zadosťučinenia. Sekundárne ústavný súd poukazuje aj na časové hľadisko, keďže namietané dôkladné osobné prehliadky sa uskutočnili ešte pred rokom 2024 a pred transferom sťažovateľa z ÚVTOS Želiezovce do ÚVTOS Banská Bystrica. Napokon závery ústavného súdu z tohto nálezu sú pre orgány prokuratúry (najmä vo vzťahu k dôkladným osobným prehliadkam pred návštevou bez priameho kontaktu) záväzné najmä do budúcnosti a prokuratúra je povinná „uviesť ich do života“ v rámci svojho dohľadu na dodržiavaním zákonnosti vo výkone trestu odňatia slobody (a to nielen vo vzťahu k ÚVTOS Želiezovce). V tomto smere by akademické zrušenie napadnutého prípisu generálnej prokuratúry a vrátenie veci na ďalšie konanie podľa ústavného súdu nemalo žiadny bezprostredný efekt. Z tohto dôvodu nevyhovelo ústavný súd ani návrhu sťažovateľa na zrušenie napadnutého prípisu a na vrátenie veci generálnej prokuratúre na ďalšie konanie (bod 5 výroku nálezu).

35. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný

sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

36. Sťažovateľ navrhol, aby mu ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 150 000 eur, ústavný súd ale považoval túto sumu za zjavne neprimeranú. Pri rozhodovaní o tejto otázke ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. S prihliadnutím na stupeň závažnosti zásahu do označených práv sťažovateľa, zohľadňujúc nemožnosť korekcie nedostatkov postupu generálnej prokuratúry (aj z dôvodu prepustenia sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody), ústavný súd považoval za dostatočné, a teda primerané priznať sťažovateľovi finančné zadost'učinenie vo výške 7 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

37. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 771,68 eur (bod 4 výroku nálezu).

38. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 11 ods. 1 písm. a) a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom – 9. januára 2025, podanie repliky z 26. augusta 2025).

39. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je generálna prokuratúra povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu